

Nr 8

**Försvarsutskottets betänkande med anledning av propositionen 1974:8
angående rörlig kredit för oljeköp, m. m.**

I propositionen 1974:8 har Kungl. Maj:t (handelsdepartementet) föreslagit riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vid krig, krigsfara eller annan omständighet av synnerlig vikt för rikets försvarsberedskap disponera en från 350 000 000 till 1 000 000 000 kr. ökad rörlig kredit i riksgäldskontoret,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medge att, utöver en rörlig kredit om 650 000 000 kr., avtal ingås om köp av råolja och oljeprodukter inom en ram av 1 350 000 000 kr.,

dels godkänna vad departementschefen anfört om disposition och överskridande av rörlig kredit för oljeköp.

Utskottet

Sveriges försörjningsberedskap är en mycket viktig del av försvarsberedskapen. Den nu aktuella fredskrisen i fråga om olja och oljeprodukter belyser de problem som en avspärrning eller åtstramning i samband med påtryckningar eller krigshandlingar kan aktualisera.

Även en kraftig satsning på andra energikällor än olja och en ökad hushållning med energi kommer för lång tid inte att kunna undanröja vårt starka beroende av olja. Åtgärder för att öka tryggheten i oljeförsörjningen är därför mycket angelägna.

I propositionen redogörs för nuvarande rörlig kredit och för dispositionen av denna för inköp av råolja och oljeprodukter.

Förslaget till ökad rörlig kredit, m. m. innebär att Kungl. Maj:t bemyndigas medge att avtal ingås om köp av råolja och oljeprodukter inom en ram av sammanlagt 2 miljarder kr. Som rörelsekapital för sådana köp avses 650 milj. kr. av en till 1 000 milj. kr. ökad rörlig kredit. Riksdagen föreslås också godkänna att den medgivna krediten om 650 milj. kr. tillfälligtvis får överskridas i samband med betalningar för oljeköp.

Den rörliga kredit i riksgäldskontoret om 350 milj. kr. som Kungl. Maj:t enligt gällande bemyndigande av riksdagen får disponera vid krig, krigsfara eller annan omständighet av synnerlig vikt för rikets försvarsberedskap är inte i första hand avsedd för köp av olja. Departementschefen anser därför att krediten bör ökas med ett belopp som medger för staten att med viss del av krediten som rörelsekapital genomföra sådana oljeköp som annars inte skulle ha kommit till stånd. Utskottet tillstyrker att så sker. Genom att öka den rörliga krediten från 350 till 1 000 milj. kr. kan

riksdagen möjliggöra att 650 milj. kr. disponeras för köp av råolja och oljeprodukter samtidigt som 350 milj. kr. står till förfogande för inköp av i första hand andra viktiga varor än olja.

Med hänsyn till den rörliga kreditens karaktär av rörelsekapital föreslås vidare ett särskilt bemyndigande för Kungl. Maj:t att med stöd av riksdagsbeslut medge att köpeavtal beträffande råolja och oljeprodukter ingås inom en sammanlagd ram av 2 000 milj. kr. Utskottet tillstyrker propositionen även i denna del.

Om avtal om oljeköp medför betalningar som tillfälligtvis inte kan täckas av medel från den del av den medgivna krediten som är avsedd härför (650 milj. kr.) bör beloppet, enligt departementschefens mening, efter beslut av Kungl. Maj:t få överskridas i enlighet med vad betalningsförpliktelserna kräver. Utskottet vill inte motsätta sig att tillfälliga toppar i utbetalningarna regleras på detta sätt.

Utskottet har vid propositionens behandling haft samråd med finansutskottet, som för sin del inte har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag. Försvarsutskottet kommer att beröra det i propositionen redovisade clearingsystemet i betänkande med anledning av propositionen 1974:21 angående rörlig kredit till clearing för oljeprodukter.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

1. bemyndigar Kungl. Maj:t att vid krig, krigsfara eller annan omständighet av synnerlig vikt för rikets försvarsberedskap disponera en från 350 000 000 till 1 000 000 000 kr. ökad rörlig kredit i riksgäldskontoret,
2. bemyndigar Kungl. Maj:t att medge att avtal ingås om köp av råolja och oljeprodukter inom en ram av sammanlagt 2 000 000 000 kr.,
3. medger att den rörliga krediten får disponeras för oljeköp och överskridas i enlighet med vad utskottet har anförts.

Stockholm den 26 februari 1974

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustavsson i Eskilstuna (s), Gustafsson i Stenkyrka (c), Gustafsson i Uddevalla (s), Pettersson i Kvänum (c), Gustavsson i Ängelholm (s), Karl Bengtsson i Varberg (fp), fru Sundström (s), herrar Brännström (s), Virgin (m), Gustavsson i Nässjö (s), Gernandt (c), Olsson i Asarum (s), Björk i Gävle (c) och fru Ekelund (c).